

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

Кафедра архівознавства, спеціальних історичних та правознавчих дисциплін

ДИПЛОМНА РОБОТА

магістра

з теми: «АРХІВНА СПРАВА УКРАЇНИ 50-80 РР. ХХ СТ. В РАДЯНСЬКІЙ ТА
СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРИОГРАФІЇ»

Виконав: магістрантка спеціальності
032 Історія та археологія
(Архівознавство)
Ніколайчук Юлія Василівна
Керівник:
кандидат історичних наук, доцент
Глушковецький Анатолій Леонідович

Кам'янець-Подільський – 2018 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИОГРАФІЯ ТА ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ	7
Висновки до розділу 1.....	20
РОЗДІЛ 2. ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ ТА АРХІВНА КАДРОВА ПОЛІТИКА СРСР ЯК ФАКТОРИ АРХІВНОГО БУДІВНИЦТВА В УРСР ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 1950-Х – 1980-Х РР. У НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЯХ.....	22
2.1. Вплив хрущовської «відлиги», брежнєвського «застою» та «перебудови» на архівну справу в дзеркалі історіографії	22
2.2. Кадрова політика архівної справи в науковій літературі	48
Висновки до розділу 2.....	54
РОЗДІЛ 3. ІСТОРИОГРАФІЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ ТА ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АРХІВІВ.....	55
3.1. Розвиток матеріально-технічної бази архівів. Історіографія.....	55
3.2. Історіографія науково-методичної та видавничої діяльності архівних установ.....	64
Висновки до розділу 3.....	77
ВИСНОВКИ.....	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	82

ВСТУП

Актуальність дослідження. Провідною тенденцією сучасного етапу розвитку історичної науки в Україні є підвищений інтерес до історіографії, що має на меті дослідження процесу нагромадження і переосмислення історичних знань, з'ясування стану і повноти вивчення конкретної проблеми. Через розвідки проблемної історіографії відтворюється об'єктивний процес вітчизняної історичної науки, створюються передумови для її успішного розвитку, визначається характер і обсяг нових завдань, що постають перед нею.

Нині, серед найбільш актуальних і перспективних тем в історичній науці є питання розвитку та трансформації архівної справи в Україні у другій половині 1950-80-х рр., свідченням чого стала поява великої кількості архівознавчих праць. Це визначає доцільність історіографічного дослідження архівної справи у різні історичні епохи, яке зумовлено низкою обставин.

Архівна справа в Україні, яка значною мірою успадкувала багато що з радянського досвіду, але разом з тим й врахувала певні світові тенденції, посідає важливе місце у процесі національного державотворення. Саме тому утвердження сучасної національної архівної системи, яка б відповідала вимогам часу і рівню міжнародних стандартів, вимагає вивчення та врахування досвіду минулого, в тому числі нагромадженого в 1950-1980-ті рр. Характерні ознаки радянського архівного будівництва (сувора централізація і бюрократизація управління архівною справою, підпорядкування діяльності архівів партійній ідеології, витіснення архівів на периферію суспільного життя, заміна частини висококваліфікованих фахівців-архівістів партійними функціонерами, обмежений доступ до ретроспективної інформації, ізоляція архівів від зарубіжних архівних процесів) роблять актуальними напрацювання істориків-архівістів з історії архівної справи не лише у теоретичному, але й у практичному відношенні. На думку сучасних дослідників, ще й досі архівна галузь України послуговується частиною науково-методичного потенціалу радянського архівознавства. Тож, актуальність обраної теми зумовлена

практичним значенням історіографічного узагальнення досвіду розвитку архівної справи в Україні задля оптимізації сучасних перетворень в архівній сфері.

Тривалий час вітчизняна наукова спільнота змушена була працювати у жорстких межах, визначених радянською системою. Чітка регламентація наукових тем і напрямів, цензурний тиск, обмежений доступ до джерел, ідеологічні шаблони їхнього трактування спричинили певне перекручення історичних подій та фактів, у тому числі й питань, пов'язаних з українським радянським архівним будівництвом. Не зважаючи на це, багато досліджень не втратили свого наукового значення, хоча і потребують перегляду та очищення від ідеологічних нашарувань.

Таким чином, актуальність дослідження історіографічної проблеми полягає у тому, щоб дати дійсно об'єктивну та всебічну картину історіографії розвитку архівної справи в Україні у другій половині 1950-х – 1980-х рр., сприяти розвитку демократичних пріоритетів сучасної архівістики в Україні, враховуючи власний історичний досвід архівного будівництва в УРСР та демократизації галузі після проголошення державної незалежності. Вказані чинники обумовлюють актуальність історіографічного висвітлення розвитку архівної справи в Україні.

Об'єктом дослідження є сукупність основних груп історіографічних джерел з історії розвитку архівної справи в Україні в період другої половини 1950-х – 1980-х рр., нагромаджених в Україні та діаспорі, а також науково-дослідницька діяльність наукових центрів та провідних істориків-архівістів.

Предметом дослідження є історіографічний процес, провідні напрями, тенденції та закономірності нагромаджених наукових знань про розвиток архівної справи в Україні у другій половині 1950-х – 1980-х рр.

Мета дослідження: здійснити комплексний та всебічний історіографічний аналіз розвитку архівної справи в Україні у другій половині 1950-х – 1980-х рр., з'ясувати головні напрями та історичні студії щодо обраної теми, розкрити

основні методологічні підходи до її дослідження, встановити загальний стан і рівень вивчення.

Виходячи з цього, визначені наступні **завдання**:

- здійснити аналіз стану наукової розробки теми, виділити основні групи історіографічних джерел;
- обґрунтувати й охарактеризувати основні періоди та етапи вивчення розвитку архівної справи в Україні у досліджуваний період;
- виявити провідні напрями й основні тенденції радянської історіографії архівної справи в Україні;
- простежити ознаки та особливості тенденцій розвитку радянської і пострадянської історіографії архівного будівництва в Україні;
- охарактеризувати концептуальні засади новітньої української історіографії розвитку архівної галузі;
- окреслити основні проблеми, що заслуговують подальшого вивчення та уточнення, обґрунтувати подальші перспективи наукових досліджень.

Хронологічні рамки. За нижню хронологічну межу дослідження слугує час, коли після смерті Й. Сталіна відбулися деякі трансформаційні зміни у характері радянської політичної системи, які торкнулися й архівної справи; за верхню – відновлення державної незалежності України у 1991 р.

Методи дослідження. Робота ґрунтується на засадах історизму, об'єктивності, системності, всебічності та наступності (спадкоємності), які передбачають виявлення та повне вивчення джерельного масиву з урахуванням історичного контексту його формування. У процесі історіографічного дослідження розвитку архівної справи в Україні використовувалися загальнонаукові методи – історіографічного аналізу та синтезу, історико-порівняльного, біографічного, історичного (ретроспективного), хронологічного, періодизації, актуалізації, перспективності та статистичний, які дозволили комплексно дослідити процес формування історіографічного комплексу наукових праць та його структуру.

Наукову новизну дослідження визначає постановка нової і важливої проблеми, що не отримала належного та об'єктивного висвітлення у науковій літературі, положення і висновки, які стосуються розвитку архівної справи в Україні другої половини 1950-х – 1980-х рр. Вперше цілісно відтворено історіографічний процес розвитку архівної справи в Україні у другій половині 1950-х – 1980-х рр.;

Практичне значення дипломної роботи магістра визначається тим, що висновки, узагальнення, наукова інтерпретація можуть бути використані у подальшій науковій роботі, сприятимуть подальшому дослідженню історіографії розвитку архівної справи в Україні другої половини ХХ ст. Матеріали роботи можуть бути використані для розробки спеціальних курсів, оглядів, навчально-методичних посібників, довідників, бібліографічних покажчиків з історії архівної справи в Україні.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження та реалізація поставлених у ньому завдань дозволяє зробити наступні висновки.

Історіографічний аналіз наукової, навчальної та науково-популярної літератури засвідчує зростаючий дослідницький інтерес до теми, запропонованої у дослідженні. Проте, історіографічний огляд стану та повноти вивчення теми вказує на факт відсутності спеціального комплексного дослідження розвитку архівної справи в Україні другої половини 1950-1980-х рр.

Дослідженням встановлено, що за тривалий період вивчення розвитку архівної справи в Україні, й питань пов'язаних з архівістикою загалом, опубліковано значну кількість праць, різноманітних за тематичною спрямованістю, формою і ступенем заглиблення. Відповідно до класифікації за видовим принципом, історіографічні джерела систематизовано на чотири групи: узагальнюючі праці, монографії, статті та матеріали конференцій; навчальні посібники, підручники, науково-популярна та довідкова література, а також публіцистичні твори істориків-архівістів; біобібліографічні довідники, бібліографічні огляди історико-архівознавчої літератури; документальні джерела передусім архівних установ, які впливали не тільки на розвиток архівної справи, а й на хід історичної науки в Україні. Комплексний аналіз означених джерел дозволив з'ясувати основні етапи історіографічного процесу з досліджуваної теми, встановити повноту вивчення ключових питань, правомірність висновків, виявити недостатньо або маловивчені площини.

У форматі дослідження, яке стосується радянської та новітньої української історіографії розвитку архівної справи другої половини 1950-1980-х рр., виокремлено, обґрунтовано і охарактеризовано два основні історіографічні періоди, які в основному корелюють із загальним розвитком архівної справи в Україні та відповідають науково обґрунтованій періодизації української історіографії. Перший історіографічний період (друга половина 1950-х – кінець 1980-х рр.) позначений істотним впливом партійної ідеології та марксистсько-ленінської методології, що негативно позначилось на стані розробки історії та

розвитку архівної справи в Україні. У свою чергу, цей історіографічний період, що пов'язаний з впливом хрущовської «відлиги», брежнєвського «застою» та горбачовської «перебудови» на архівну справу, умовно поділено на три етапи: 1) середина 1950-х – середина 1960-х рр.; 2) друга половина 1960-х – перша половина 1980-х рр.; 3) друга половина 1980-х, в рамках яких, незважаючи на те, що історична наука дедалі більше політизувалася і використовувалася в ідеологічній боротьбі, націлювалася на насадження комуністичної свідомості в суспільстві, наукові доробки українських істориків-архівістів все частіше торкалися розвитку архівної галузі.

Другий, сучасний історіографічний період (1991-2018 рр.), пов'язаний з відновленням державного суверенітету і незалежності України, її міжнародним визнанням та курсом на демократизацію суспільного життя. Цей період сприяв формуванню нової історіографічної ситуації в пострадянській Україні, поступовому очищенню істориків від ідеологічних принципів минулого, розробленню та запровадженню нових, наукових підходів до вивчення архівістики, активізації науково-методичної роботи архівних установ.

Аналіз наукової та науково-популярної літератури дозволив виявити провідні напрями й основні тенденції радянської історіографії проблеми.

Встановлено, що дослідження розвитку архівної справи в УРСР українськими радянськими науковцями позначене істотним впливом хрущовської «відлиги», брежнєвського «застою» та перебудовних процесів, що негативно відобразилось на стані розробки архівних студій в Україні. Послугуючи закріпленим у радянській історіографії терміном «архівне будівництво» (за аналогією – «партійне будівництво»), висвітлення архівного будівництва «прив'язувалося» до святкування ювілейних дат, таких як: ухвалення декрету Раднаркому РСФРР від 1918 р. «Про реорганізацію і централізацію архівної справи», річниць від дня народження В.І. Леніна, Великої Жовтневої соціалістичної революції чи утворення Союзу РСР тощо. До святкування цих подій готувались випуски наукових та інформаційних видань (наприклад, «Архіви України»), документальних збірок, брошур,

організовувались наукові конференції, виставки, семінари тощо. В таких умовах відбулось розширення тематики архівознавчих досліджень в Україні: світ побачили нові праці з історії, теорії і практики архівної справи, було захищено ряд кандидатських дисертацій, розпочато випуск архівознавчих журналів та друк копій окремих архівних документів. Це означало, що незалежно від контексту опису архівістики, вона мала свій рівень розвитку навіть в умовах тоталітарної держави.

Показано, що українськими радянськими науковцями створено низку праць, в яких висвітлено різноманітні аспекти кадрової політики в архівній сфері. Однак, комплексного дослідження, яке б висвітлило роботу архівів України та кафедр вишів країни з підготовки архівних кадрів, незважаючи на неодноразові спроби та прагнення вчених-архівознавців, так і не вдалось створити.

Аналіз літератури надав підстави встановити ще одну характерну рису дослідження архівного будівництва в УРСР – популяризаторський характер, зумовлений прагненням наблизити архівну інформацію до користувача, привернути увагу суспільства до становища архівів. У зв'язку з цим сформувався окремий напрям досліджень, в якому розглядалися питання про розвиток матеріально-технічної бази архівних установ. Серед таких праць пріоритетне значення мали ті, що висвітлювали процес будівництва нових архівосховищ в республіці, реконструкцію та ремонт старих приміщень, а також забезпечення оптимальних умов зберігання документів в архівах.

Визначено, що проголошення в СРСР курсу на «перебудову» у другій половині 1980-х рр. стало причиною формування нової історіографічної ситуації в Україні, хоча й носило суперечливий характер. Активізація процесів демократизації суспільства, громадської думки тощо, суттєво позначилося на розвитку історичної науки в Українській РСР. Поступово почався перегляд подій і діячів, характеристик і оцінок історичних явищ не тільки в історії України, а й в історії вітчизняної архівної справи. За таких умов перед дослідниками постали нові можливості, серед яких: знайомство з працями

раніше заборонених або призабутих українських істориків, а також істориків української діаспори; розширення доступу до раніше закритих архівних фондів, у результаті чого більш активно використовувались у публікаціях фондові документи і матеріали тощо. Друга половина 1980-х рр. стала періодом порушення ряду нових проблем у дослідженні історії архівної справи в Україні XVI-XVIII ст. та вивчення її джерельної бази. Залучення до наукового обігу архівних документів з історії архівів та архівної справи мало виняткове значення для історіографічних студій. Проте фактично зміни в українській архівній історіографії стали помітними лише після проголошення суверенітету й незалежності України.

Дослідженням доведено, що історіографія розвитку архівної справи в Україні після проголошення суверенітету та державної незалежності України характеризується процесом національного і духовного відродження, що помітно вплинуло на утвердження як нової історіографічної ситуації, так і демократизацію архівної системи. Відбулось помітне розширення джерельної бази та проблематики досліджень, методологічна переорієнтація істориків, поява нових методологічних підходів до вивчення вітчизняної історії через відмову від ідеологічної залежності та значне розширення доступу до архівних документів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Адамська Е., Маковецька Л. З історії архівного будівництва на Харківщині // Архіви України. 1968. № 1. С. 3-11.
2. Апанович О. Архів Коша Запорозької Січі // Архіви України. 1989. № 6. С. 13-27.
3. Архівознавство : підруч. [для студ. Іст. Ф-тів вищ. Навч. Закл.] / [за заг. ред. Я. С. Калакури та І. Б. Матяш]. Київ: Вид. Дім «КМ Академія», 2002. 356 с.
4. Бабенко А. Г. Радянська емблематика періоду Великої Вітчизняної війни. 1941-1945 рр. // Архіви України. 1970. № 3. С. 14-17.
5. Бабенко А., Вініковецький С., Міняйло А. Архівне будівництво на Вінничині (1918 1969 рр.) // Архіви України. 1969. № 4. С. 18-28.
6. Базанова М. Використання документів ЦДАКФФД УРСР: Виступ на респ. Наук.-практ. Конф. «Актуальні проблеми теорії і практики архівної справи на сучасному етапі комуністичного будівництва», присвяченій 60-річчю радянської архівної справи (31 липня 1978 р.). Київ: ЦДАКФФД УРСР, 1978. 9 с.
7. Базанова М. Використання документів Центрального державного архіву кінофотофонодокументів УРСР // Архіви України 1979. № 3. С. 7-15.
8. Базанова М. Выступление на научно-методическом семинаре «Обеспечении физико-химической сохранности архивных документов на пленочных носителях» (Москва, 29 мая 2 июня 1984 г.). Київ: ЦГАКФФД УССР, 1984. 2 с.
9. Базанова М. Из опыта работы по комплектованию государственных архивов кинодокументами телевизионных студий : сообщ. на Всесоюз. Сопещании-семинаре по работе с кинофотофонодокументами (ноябрь 1973 г.). Київ: ЦГАКФФД УССР, 1973. 10 с.
10. Базанова М. Комплектування державних архівів кінодокументами, які створюються на телестудіях // Архіви України. 1971. № 6. С. 4-9.
11. Базанова М. Опыт работы по комплектованию ЦГАКФФД УССР кинодокументами // Материали Всесоюзного семинара-сопещания по експертизе ценности и комплектованию государственных архивов кинофотофонодокументами. Москва, 1966. С. 122-131.
12. Базанова М. Питання роботи державних архівів з кінофотофонодокументами // Архіви України. 1974. № 2. С. 22-27.
13. Базанова М. Учет кинофотофонодокументов в ЦГАКФФД УССР: Виступление на Респ. Сопещании-семинаре по вопросам учета документов (27 ноября 1980 г.). Київ, 1980. 4 с.
14. Базанова М., Пшеничний Г. Центральный державный архів кінофотофонодокументів УРСР // Архіви України. 1975. № 4. С. 47-57.
15. Байдич В. Г., Завальнюк О. М., Комарніцький О. Б. Архівна справа на Хмельниччині: історія та сучасність. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 392 с.

16. Барбарук О., Боряк Г. Невідомі документи з історії архівної справи на Україні у XVIII ст. // Архіви України. 1986. № 4. С. 56-59.
17. Белов Г. А. Некоторые вопросы истории и практики архивного дела // Вопросы архивоведения. 1964. № 4. С. 8-12.
18. Білокінь С. І. Джерелознавчі проблеми вивчення слідчих справ НКВС // Проблеми історії України: факти, судження, пошуки. Київ: Інститут історії України НАН України, 1994. № 3. С. 90-101.
19. Богдан Т., Дяченко О. З історії архівного будівництва на Херсонщині // Архіви України. 1966. № 6. С. 3-12.
20. Богдашина О. Діяльність Харківської науково-дослідної кафедри історії української культури імені академіка Д.І. Багалія (1921-1934 рр.). Харків. 1994. 198 с.
21. Боднар В. П. Стан роботи з кадрами в архівних установах республіки // Архіви України. 1976. № 5. С. 8-14.
22. Бойко Т., Казанцева Г., Палеоха Л., Рассказ Н., Сахно А. Архівне будівництво на Сумщині (1918-1965 рр.) // Архіви України. 1968. № 5. С. 3-10.
23. Бордюгов Г. А., Козлов В. А. История и конъюнктура : субъективные заметки об истории советского общества. Москва: Издательство политической литературы, 1992. 352 с.
24. Боряк Г. В. Національна архівна спадщина України та державний реєстр «Археографічна україніка»: Архівні документальні ресурси та науково-інформаційні системи. Київ, 1995. 347 с.
25. Боряк Г. В., Грімстед П. К. Доля українських культурних цінностей під час другої світової війни: винищення архівів, бібліотек, музеїв. Вид. 1. Київ, 1991. 107 с.
26. Боряк Г. Украинские акты Литовской метрики XV середины XVI ст.: историко-географический аспект // Литовская метрика: Тез. докл. Межреспб. науч. конф. Вильнюс. 1988. С. 12-15.
27. Брайчевський М. Ю. Конспект історії України. Київ: Наукова думка, 1993. 208 с.
28. Брунькова О. М., Кривошесєва О. О. До історії Центрального державного архіву Жовтневої революції і соціалістичного будівництва УРСР // Третя республіканська наукова конференція з архівознавства та інших спеціальних історичних дисциплін. Київ, 1968. Перша секція. Архівознавство. С. 5-21.
29. Бунькова О. ЦДАНТД УРСР // Архіви України. 1973. № 2. С. 82-89.
30. Бутич І. Архів-літопис народу (Матеріали на допомогу лекторові). Київ, 1970. 20 с.
31. Бутич І. Л. Назрілі питання роботи науково-довідкових бібліотек державних архівів Української РСР // Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР. 1960. № 5. С. 39-43.

- 32.Бутич І. Л. Назрілі питання української радянської археографії // Третя республіканська конференція з архівознавства та інших спеціальних історичних дисциплін. Київ, 1968. С. 214-220.
- 33.Бутич І. Література до історії української археографії // Історичні джерела та їх використання. Київ, 1968. Вип. 3. С. 161-176.
- 34.Бутич І. Наукова робота архівних установ України (1959-1965 рр.) // Архіви України. 1966. № 2. С. 16-18.
- 35.Вайнбаум О., Замковий П. Архівне будівництво у західних областях Української РСР // З історії архівного будівництва на Україні: збірник. Харків, 1958. С. 93-103.
- 36.Верстюк В. Ф. Руслан Пиріг архівіст, історик, педагог (до 75-річчя від дня народження) // Архіви України. 2016. Вип. 3-4 (302-303). С. 288-294.
- 37.Власенко С. І., Лисенко О. Є. Історія України ХХ століття в архівних документах: наукова спадщина історика-архівіста А. В. Кентія // Архіви України. 2017. Вип. 2 (307). С. 204-215.
- 38.Власова Т., Кукреш С., Слюдікова Т. З історії Центрального державного історичного архіву УРСР в 1943-1958 рр. // З історії архівного будівництва на Україні: збірник. Харків, 1958. С. 58-69.
- 39.Войцехівська І. Архівознавство у науковому доробку Володимира Іконникова // Студії з архівної справи та документознавства. 1996. Т. 1. С. 115-128.
- 40.Воскобойнікова Л., Руденко К. Створення науково-довідкового апарату в Одеському облдержархіві // Архіви України. 1965. № 5. С. 21-24.
- 41.Врадій Н. Наш досвід організації роботи наукових конференцій і теоретичних семінарів // Архіви України. 1972. № 3. С. 46-51.
- 42.Врадій Н. Про удосконалення науково-довідкового апарату в ЦДІА УРСР у м. Львові // Архіви України. 1970. № 6. С. 44-46.
- 43.Врадій Н. Центральний державний історичний архів УРСР у м. Львові // Третя республ. Наук. Конф. З архівознавства та інших спец. Істор. Дисциплін. Перша секція: Архівознавство. Київ, 1968. С. 22-42.
- 44.Врадій Н. Центральний державний історичний архів УРСР у м. Львові // Архіви України. 1972. № 4. С. 18-19.
- 45.Вяликов В. И. Архивное строительство в СССР (1917-1945 гг.). Москва, 1976. 220 с.
- 46.Вяликов В. И. Архивное строительство в СССР (1946-1967 гг.). Москва: Наука, 1972. 250 с.
- 47.Вяликов В. И. Государственные архивы и архивное дело в союзных республиках. Москва, 1971. 221 с.
- 48.Гайдош А. Організація діяльності Закарпатського обласного державного архіву // Архіви України. 1976. № 1. С. 24-27.
- 49.Гарнага І., Людковський Ш. Перший путівник по архівних фондах України // Науково-інформаційний бюлетень. 1959. № 2. С. 76-88.
- 50.Глинський М. Архівна справа в Західних областях України у роки Вітчизняної війни (1941-1945 рр.) // Архіви України. 1968. № 2. С. 14-24.

51. Глинський М. З історії архівного будівництва в західних областях УРСР // Друга республіканська наукова конференція з архівознавства та інших історичних дисциплін. Перша секція. Архівознавство та діловодство. Київ, 1965. С. 217-234.
52. Глинський М. Радянське архівне будівництво в західних областях УРСР // Архіви України. 1979. № 5. С. 16-22.
53. Гражданская война на Украине. 1918-1920 гг.: сб. Документов и материалов. В 3-х т., 4-х кн. Київ, 1967.
54. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX XX ст. Київ: Генеза, 1998. 249 с.
55. Грінберг А. Архівне будівництво на Україні в період іноземної воєнної інтервенції громадянської війни (1918-1920 рр.) // Наукові записки Київського держуніверситету. 1956. Т. XV. Вип. VI. С. 47-58.
56. Гуржій І. О., Барабой А. З. Питання історії України на сторінках журналу «История СССР»: 1963-1965 рр. // Український історичний журнал. 1966. № 7. С. 143-147.
57. Гуржій О. І., Смолій В. А. Як і коли почала формуватися українська нація. Київ: Наукова думка, 1991. 112 с.
58. Грімстед П. К. Руська метрика: Книги польської коронної канцелярії для українських земель (1569-1673 рр.) // Український історичний журнал. 1989. № 5. С. 52-62.
59. Дашкевич Я. Р. Україна вчора і нині: нариси, виступи, есе. Київ: АН України, Інститут української археографії, 1993. 192 с.
60. Державні архіви Української РСР. Короткий довідник. Київ: Наукова думка, 1972. 200 с.
61. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? Київ: Видавничий дім «KM Academia», 1998, 276 с.
62. Дмитрієнко М. До питання про сучасні проблеми джерелознавства // Архіви України. 1971. № 4. С. 3-13.
63. Документи Богдана Хмельницького (1648-1657 рр.) / [упор.: Крип'якевич І., Бутич І.]; [відп. Ред. Шевченко Ф.]. Київ: Вид-во АН УРСР, 1961. 740 с.
64. Документы великого созидания: Источники по истории УССР. Київ, 1986. 215 с.
65. Документы об освободительной войне украинского народа. 1648-1654 гг. Київ, 1965. 827 с.
66. Дробіна Л. Центральний державний архів НТД УРСР // Архіви України. 1979. № 2. С. 65-66.
67. Дубик М. Архівна справа в окупованій Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. істор. наук. Київ, 1997. 22 с.
68. Дубровіна Л. А. М. В. Геппенер український архівіст і палеограф та його архівні матеріали у фондах ЦНБ ім. В. І. Вернадського АН України // Український археографічний щорічник. 1993. Т. 2. С. 32-37.
69. Дядиченко В. А. Нариси суспільно-політичного устрою Лівобережної України кінця XVII. Київ: Академія наук УРСР, 1959. 531 с.

- 70.Єрмакова Н. Центральний державний архів Жовтневої революції і соціалістичного будівництва УРСР // Архіви України. 1973. № 5. С. 82-83.
- 71.Єрмакова Н. Центральний державний архів Жовтневої революції і соціалістичного будівництва УРСР // Архіви України. 1976. № 6. С. 61-63.
- 72.Жданова Л. Форми та методи підвищення ділової кваліфікації працівників Харківського облдержархіву // Архіви України. 1971. № 2. С. 38-39.
- 73.Жук В. Архівне будівництво на Полтавщині (1918-1965 рр.) // Архіви України. 1966. № 2. С. 19-28.
- 74.Журба О. І. Київська археографічна комісія: 1843-1921 рр.: Нарис історії і діяльності. Київ, 1993. 185 с.
- 75.З історії архівного будівництва на Україні : збірник / О. Т. Вайнбаум, П. П. Замковий. Х., 1958. 116 с.
- 76.Замлинський В., Кашевський П. Деякі питання підготовки путівників // Науково-інформаційний бюлетень. 1960. № 3. С. 19-22.
- 77.Замлинський В. О. Підготовка кадрів архівістів на кафедрі джерелознавства та архівознавства Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка // Архіви України. 1984. № 4. С. 7-11.
- 78.Замлинський В. О. Роль «Архівів України» у підготовці кадрів істориків-архівістів у Київському державному університеті ім. Т. Г. Шевченка // Архіви України. 1986. № 6. С. 13-22.
- 79.Замлинський В. О. Діяльність кафедри джерелознавства та архівознавства Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка по підготовці кадрів істориків-архівістів // Архіви України. 1988. № 3. С. 3-9.
- 80.Збірник постанов і розпоряджень Уряду Української Радянської Соціалістичної Республіки. № 408. 1956. № 7-8. 109 с.
- 81.Илизаров Б. С. Актуальные теоретические и методические проблемы современного архивоведения. Москва МГИАИ, 1984. 107 с.
82. Историография истории Украинской ССР. Київ: Наукова думка, 1986. 557 с.
- 83.Іван Петрович Крип'якевич: Короткий бібліографічний покажчик / [упор.: О. Д. Кізлик]. 2-ге вид. Л., 1966. 79 с.
- 84.Івасюта М. Бібліографія наукових і науково-популярних праць І.П.Крип'якевича, опублікованих після воз'єднання Західної України в єдиній Українській державі // Український історичний журнал. 1966. № 6. С. 131-133.
85. Ісаєвич Я. Українська археографія в XVI XVIII ст. // Історичні джерела та їх використання. Київ, 1964. Вип. 1. С. 174-187.
- 86.Історичне джерелознавство: підручник [для студентів істор. Спец. ВНЗ] / Авт.: Я.С. Калакура, І. Н. Войцехівська, Б. І. Корольов [та ін.]. Київ: Либідь, 2002. 488 с.
- 87.Історичні джерела та їх використання / [ред. Кол.: І. Л. Бутич, І. П. Крип'якевич, Ф. П. Шевченко, К. Ф. Мартьянов]. Вип. 1. Київ: Наукова думка, 1964. 292 с.

88. Історія міст і сіл Української РСР у 26-ти томах (1967-1974 рр.). Кримська область. Київ, 1974. 803 с.
89. Калакура Я. С. Українська історіографія : Курс лекцій. Київ: Генеза, 2012. 511 с.
90. Калинець І. Народні надбання народів (З історії Львівського облдержархіву) // Архіви України. 1969. № 2. С. 18-23.
91. Карамаш С. Нове про В. Д. Бонч-Бруєвича як пропагандиста архівної справи // Архіви України. 1987 № 1 С. 68-77.
92. Касян Л. Г. Архівіст професія, покликання, доля (до 100-річчя Г. С. Пшеничного) // Архіви України. 2014. Вип. 1 (289). С. 219-228.
93. Каталог колекції документів Київської археографічної комісії 1369-1899 рр. / [упор.: Я. Р. Дашкевич, Л. А. Проценко, З. С. Хомутецька]. Київ: Наукова думка, 1971. 1184 с.
94. Каталог пергаментних документів Центрального державного історичного архіву УРСР у Львові. 1233-1799 / [упоряд.: О. А. Купчинський, Е. Й. Ружицький]. Київ: Наукова думка, 1972. 670 с.
95. Кинолетопись. Аннотированный каталог киножурналов и документальных фильмов украинских студий (1923-1941 гг.) Київ: Наукова думка. 1969. 180 с.
96. Кириченко І. Архівне будівництво у Хмельницькій області // Архіви України. 1968. № 4. С. 13-22.
97. Кириченко І. Підвищення кваліфікації архівних кадрів // Научно-информационный бюллетень АУ УССР. 1958. № 1. С. 50-53.
98. Кіржаєв С. М. З історії праці Археографічної комісії ВУАН щодо створення правил видання документів / Український археографічний щорічник. 1993. Т. 2. С. 24-31.
99. Кісь Я. П. Палеографія. Навчальний посібник. Львів: Вид-во Львівського університету, 1975. 78 с.
100. Климова К. Архівна діяльність Київського відділу Імператорського російського воєнно-історичного товариства // Історія. Історіософія. Джерелознавство: Статті, розвідки, замітки, есе / НАН України. Київ. С. 231-250.
101. Климова К. Історіографія історії архівної справи в Україні [в кн. Нариси історії архівної справи в Україні] : посібник / [за заг. ред. І. Б. Матяш та К. І. Климової]. Київ, 2002. С. 11-40.
102. Коваленко О. Б. В. Л. Модзалевський как историк и источниковед : автореф. Дис. На соискание уч. степени канд. истор. наук : спец. 07.00.09 «Историография и источниковедение». Київ, 1980. 24 с.
103. Коваленко О. В. Л. Модзалевський как историк и источниковед: дис. ... кандидата ист. наук : 07.00.09. Київ, 1979. 223 с.
104. Коваленко О. Вадим Модзалевський і розвиток архівної справи на Північному Лівобережжі України за доби визвольних змагань / О. Коваленко // Архівна та бібліотечна справа в Україні доби визвольних змагань (1917–1921 рр.): [зб. Наук. Праць]. Київ, 1998. С. 208-213.

105. Коваленко О. М., Коновалова В. С., Кукреш С. К., Архипенко К. М. Вдосконалення системи науково-довідкового апарату про склад і зміст архівних фондів важливе завдання архівних установ республіки // *Архіви України*. 1981. № 6. С. 4-12.
106. Коваленко О. Модзалевський як історик України // *Український історичний журнал*. 1972. № 4. С. 121-123.
107. Коваленко О. Чернігівська архівна комісія // *Український історичний журнал*. 1976. № 12. С. 121-126.
108. Ковальський Н. П. Источниковедение социально-экономической истории Украины (XVI первая половина XVII века) : Акты о городах : учеб. пособ. Днепропетровск: Днепропетровский гос. Ун-т, 1983. 70 с.
109. Ковальська К., Романова О., Самойлович Г. До питання про створення єдиної системи науково-довідкового апарату в державних архівах // *Архіви України*. 1966. № 6. С. 12-21.
110. Ковтун М. В. Українська архівна періодика як джерело вивчення історії архівної справи (1947-2007 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни». Київ, 2011. 20 с.
111. Колесник І. І. Українська історіографія (XVIII – початок ХХ ст.) : підручник. Київ: Генеза, 2000. 256 с.
112. Колесникова В. Радянське архівне будівництво на Львівщині // *Архіви України*. 1978. № 5. С. 51-54.
113. Комаренко Н. В. Установи історичної науки в Українській РСР (1917-1937 рр.). Київ: Наукова думка. 1973. 170 с.
114. Кондратьев В. А., Хевролина В. М. Основные этапы развития советской археографии // *Труды ВНИИДАД*. Т. II. Москва, 1973. С. 83-86.
115. Кондратьев М. Центральний державний архів науково-технічної документації УРСР // *Архіви України*. 1975. № 4. С. 62-66.
116. Коновалова В. Деякі питання комплектування державних архівів УРСР документальними матеріалами // *Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР*. 1962. № 6. С. 6-12.
117. Коновалова В. Методика і практика комплектування держархівів документальними матеріалами та експертиза їх наукової цінності // *Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР*. 1963. № 6. С. 8-15.
118. Коновалова В. Питання перебудови діяльності державних архівів у галузі комплектування і наукової експертизи документальних матеріалів радянських установ // *Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР*. 1961. № 1. С. 7-11.
119. Коновалова В. Використання документальних матеріалів державних архівів УРСР для народногосподарських цілей // *Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР*. 1947. №1. С.18- 22.
120. Константинеску Л. Традиційна археографія в курсах Київського археологічного інституту / Матеріали ювіл. конф., присвяченої 150-річчю

- Київської археографічної комісії (Київ, Седнів, 18-21 жовтня 1993 р.). Київ, 1997. С. 103-115.
121. Копелович Р. Г. Державний архів Чернівецької області // З історії архівного будівництва на Україні: збірник. Харків, 1958. С. 104-115.
 122. Косик В. Україна під час другої світової війни (1939-1945 рр.). Київ; Париж; Нью-Йорк; Торонто: Либідь, 1992. 734 с.
 123. Коцур А. П., Коцур В. П. Історіографія історії України. Курс лекцій. Чернівці, 1999. 520 с.
 124. Коцур В. П. Соціальні зміни і політичні процеси в Україні 1920 30-х рр.: Історіографія : автореф. Дис. На здобуття наук. Ступеня доктора іст. Наук : спец. 07.00.06 «Історіографія, джерелознавство та спеціальні історичні дисципліни». Київ, 1999. 37 с.
 125. Кравченко В. В. Д. И. Багалея и его вклад в изучение отечественной истории. Харків: Основа, 1990. 124 с.
 126. Кравченко В. В. Д. И. Багалея: научная и общественнополитическая деятельность / Владимир Кравченко. Харків: Основа, 1990. 176 с.
 127. Кравченко В. Найдавніші інвентарі Луцького замку і староства (кінець XVI початок XVII ст.) // Архіви України. 1986. № 5. С. 19-26.
 128. Кравченко В., Савенок Л. Деятельность Харьковской научно-исследовательской кафедры истории Украины им. Академика Д.И. Багалея (1921 1930 гг.) // Вопросы истории народов СССР. 1990. № 35. С. 49-55.
 129. Крип'якевич І. Адміністративний поділ України 1648 1654 рр. // Історичні джерела та їх використання. Київ, 1966. Вип. 2. С. 136.
 130. Кузьменко В. Государственные архивы на Украине за годы советской власти // Український історичний журнал. 1978. № 5. С. 53-61.
 131. Кукреш С. Створення єдиної системи науково-довідкового апарату в державних архівах УРСР / С. Кукреш // Архіви України. 1964. № 6. С. 10-14.
 132. Кукреш С. Створення предметно-тематичного каталога в ЦДІА УРСР у Києві // Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР. 1960. № 2. С. 15-22.
 133. Кулаковський П. М. Руська (Волинська) метрика (1569 1673 рр.) Як джерело до історії Кивського та Брацлавського воєводств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук : спец. 07.00.02. «Всесвітня історія». Дніпропетровськ, 1992. 18 с.
 134. Кульчицький С. В. Методологія і методика наукового дослідження: матеріали до нормативного курсу. Київ, 2003. 32 с.
 135. Купчинський О. А. Про описання і каталогізацію картографічних творів // Архіви України. 1971. № 3. С. 51-62.
 136. Курас І.Ф. Академік М.Є. Слабченко: повернення в історію // Вісник Академії наук України. 1993. № 2. С. 37-44.
 137. Куцинда В. Радянське архівне будівництво в західних областях УРСР // Архіви України. 1990. № 1. С. 5-9.

138. Лисенко Г. Із історії архівного будівництва на Запоріжжі // Архіви України. 1970. № 4. С. 3-9.
139. Ліщенко М., Балух В. З історії радянського будівництва в західних областях Української РСР у 1944-1945 рр. // Архіви України 1983. № 2. С. 44-48.
140. Лозенко Л. Ефективність науково-дослідної роботи архівних установ на рівень вимог одинадцятої п'ятирічки // Архіви України. 1982. № 3. С. 10-16.
141. Лозенко Л. І., Яковлева Л. В. Центральний державний архів Жовтневої революції і соціалістичного будівництва УРСР // Архіви України. 1976. № 2. С. 68-73.
142. Лозенко Л. Науково-дослідна робота в архівних установах республіки // Архіви України. 1979. № 4. С. 3-8.
143. Лозенко Л., Кентій А. Архівне будівництво в УРСР (1919-1974 рр.) // Архіви України. 1978. № 3. С. 5-20.
144. Лозицький В. Історія міжнародного архівного співробітництва (1898-1998 рр.). Київ, 1999. 130 с.
145. Людковський Ш. Архівні документи на екрані телевізора // Архіви України. 1962. № 3. С. 46-48.
146. Людковський Ш., Степаненко М. З історії архівного будівництва на Миколаївщині // Архіви України. 1968. № 3. С. 28-36.
147. Мага І. До 120-річчя від дня народження корифея української архівістики Віктора Олександровича Романовського (1890-1971) // Архіви України. Архіви України. 2010. № 1. С.178-192.
148. Майборода С. До питання про методику підготовки путівників по державних архівах // Науково-інформаційний бюлетень. 1958. № 2(32). С. 43-54.
149. Максаков В. В. История и организация архивного дела в СССР (1917-1945 гг.). Москва, 1969. 430 с.
150. Маркітан Л. Значення кінофотодокументів у пропаганді історичних знань // Український історичний журнал. 1985. № 1. С. 84-89.
151. Маркітан Л. П. Кінофотодокументи як джерело з історії будівництва соціалізму на Україні (На матеріалах Центрального державного архіву кінофотофонодокументів УРСР, 1926 січень 1937 рр.). Київ, 1974. 128 с.
152. Марченко М. І. Українська історіографія з давніх часів до середини XIX ст. Київ: Вид-во Київського університету, 1959. 259 с.
153. Масненко В.В. Історична думка у процесі розвитку національної свідомості українців (кінець XIX перша третина XX ст.) : дис... д-ра іст. наук : 07.00.06. Київ, 2002. 487 с.
154. Матяш І. Б. Архівознавство: методологічні засади та історія розвитку / НАН України. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського. Київ: Вид. дім "Києво-Могилянська академія", 2012. 515 с.

155. Матяш І. Б. Українська архівна періодика 1920 1930-х рр.: історія, бібліографія, бібліометрія / [відп. Ред. : О.С. Онищенко]. Київ, 1999. 480 с.
156. Мацюк О. Роль філігранології у встановленні часу написання недатованих документів // Історичні джерела та їх використання. К. 1966. Вип. 2. С. 256-268.
157. Мацюк О. Я. Папір та філіграні на українських землях (XVI – початок ХХ ст.). Київ: Наукова думка, 1974. 295 с.
158. Маяковский И. Л. Очерки по истории архивного дела в СССР. Москва МГИАИ, 1960. 338 с.
159. Метельська Л. Організація роботи по упорядкуванню документальних матеріалів в архівах обласних установ // Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР. 1964. № 3. С. 31-32.
160. Митюков А. Г. Некоторые итоги и перспективы научно-издательской деятельности архивных учреждений Украинской ССР // Советские архивы. 1974. № 3. С. 15-24.
161. Мицик Ю. Невідомий лист Богдана Хмельницького періоду Визвольної війни українського народу 1648-1654 рр. // Архіви України. 1987. № 4. С. 62-63.
162. Мищак І. М. Архівна справа в Україні середини 1940-х середини 1960-х років (історичний нарис). Київ, 2006. 188 с.
163. Мільшина А. Бажаний гість // Архіви України. 1971. № 6. С. 106-108.
164. Мільшина А. Львівський обласний державний архів // Архіви України. 1972. № 5. С. 22-23.
165. Місюра В. Архівні установи Закарпаття в період завершення побудови соціалізму та розгорнутого будівництва комунізму (1951-1967 рр.) // Архіви України. 1970. № 3. С. 23-29.
166. Місюра В. Створення мережі державних архівних установ на Закарпатті та їх діяльність у перші післявоєнні роки // Архіви України. 1970. № 1. С. 11-21.
167. Мітюков О. 60 років архівній справі в Українській РСР // Архіви України. 1978. № 3. С. 20-34.
168. Мітюков О. Архівне будівництво на Україні в перші роки Радянської влади (1917 1919 рр.) // Архіви України. 1973. № 4. С. 11-20.
169. Мітюков О. Г. Науково-довідковий апарат до фондів державних архівів УРСР // Архіви України. 1975. № 4. С. 13-23.
170. Мітюков О. Г. Радянське архівне будівництво на Україні (1917-1973 рр.). Київ, 1975. 270 с.
171. Мітюков О. Джерельна база «Історії міст і сіл української РСР» // Архіви України. 1972. № 4. С. 26-32.
172. Мітюков О. Діяльність архівних установ Української РСР у період Великої Вітчизняної війни (1941-1945 рр.) // Архіви України. 1975. № 2. С. 9-18.

173. Мітюков О. Радянське архівне будівництво на Україні в 1923-1925 рр. Створення Єдиного державного архівного фонду УРСР // Архіви України. 1974. № 3. С. 3-12.
174. Мітюков О. Радянське архівне будівництво на Україні в 1925-1930 рр. I Всеукраїнський з'їзд архівних працівників // Архіви України. 1974. № 4. С. 10-24.
175. Мітюков О. Радянське архівне будівництво на Україні в 1930-1932 рр. II Всеукраїнський з'їзд архівних працівників // Архіви України. 1974. № 6. С. 3-11.
176. Мітюков О. Радянське архівне будівництво на Україні в 1932-1937 рр. // Архіви України. 1975. № 1. С. 12-23.
177. Міщенко С. Центральний державний архів науково-технічної документації УРСР нова науково-дослідна архівна установа республіки / С.Міщенко // Архіви України. 1971. № 2. С. 74-75.
178. Московченко Н. П. Розвиток архівної справи в Україні (1919-1932 рр.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06. Київ, 2003. 245 с.
179. Мучинка А. Из опыта работы по повышению деловой квалификации // Научно-информационный бюллетень АУ УССР. 1956. № 4. С. 72-74.
180. Нариси історії архівної справи в Україні : посібник / [за заг. ред. І. Б. Матяш та К. І. Климової]. Київ, 2002. 609 с.
181. Неклеса Г. Научно-методическое руководство архивами // Вопросы архитвования. 1961. № 3. С. 26-30.
182. Нескінченна подорож: Книга пам'яті Ореста Мацюка / [Богдан Якимович [та ін.]. Львів, 2009. 371 с.
183. Ніколаєв М., Ульяновський В. Новознайдені пам'ятки періоду Визвольної Війни 1648-1654 рр. // Архіви України. 1987. № 2. С. 56.
184. Осадчук О., Скудна Л., Шевченко В. До історії радянського архівного будівництва на Одещині // Архіви України. 1970. № 5. С. 10-18.
185. Павлова Т. Рассекречивание документов в государственных архивах России: некоторые итоги, законодательная база, проблемы // Вестник архивиста. 1994. № 1 (19) / 2 (20). С. 52-56.
186. Павлюк П., Москаленко М. Діяльність партійних архівів України // Архіви України. 1965. № 4. С. 32-38.
187. Павлюк П., Щедрина Д. Партійні архіви обкомів КПУ та завдання щодо поліпшення НДА до їх фондів // Архіви України. 1975. № 3. С. 3-9.
188. Папакін Г. Археографічна комісія центрального архівного управління УСРР : історія створення і науковий доробок (1928 1934 рр.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.06. Київ, 1995. 224 с..
189. Папакін Г. В. Приватні архіви української родової еліти в національній історії другої половини XVII ХХ ст. (на прикладі архівної спадщини роду Скоропадських) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. іст. наук. Київ, 2005. 36 с.

190. Першодрукар Іван Федоров та його послідовники на Україні (XVI перша половина XVII ст.) : зб. Док. [присвяч. 400-річчю книгодрукування на Україні / О. Г. Мітюков [та ін.]. Київ: Наукова думка, 1975. 343 с.
191. Пилькевич С. Архивное дело в УССР // Вопросы архивоведения. 1965. № 3. С. 16-26.
192. Пилькевич С. О работе архивных органов и государственных архивов Украины // Исторический архив. 1956. № 2. С. 208-211.
193. Пилькевич С., Гринберг А. Архивное строительство в союзной республике УССР // Исторический архив. 1958. № 3. С. 199-205.
194. Пиріг Р. Я. Колективізація і голод на Україні (1929 1933 рр.): зб. док. І матеріалів. Київ: Наукова думка, 1992. 736 с.
195. Пиріг Р. Я. Олександр Мітюков: два десятиліття на чолі архівної галузі (до 90-річчя від дня народження) // Архіви України. 2013. № 3. С. 204-214.
196. Пількевич С. 40 років радянського архівного будівництва // З історії архівного будівництва на Україні: збірник. Харків, 1958. С. 3-27.
197. Пількевич С. Архівне будівництво на Україні за роки Радянської влади // Архіви України. 1968. № 6. С. 13-20.
198. Пилькевич С.Д. О работе архивных органов и государственных архивов Украины // Исторический архив. 1956. № 2. С. 208-211.
199. Пількевич С. Головні етапи розвитку архівної справи на Україні (1917 1965 рр.) // Історичні джерела та їх використання. Київ, 1968. Вип. 3. С. 5-31.
200. Пількевич С. Міжнародна конференція круглого столу // Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР. 1957. № 3. С. 75-80.
201. Пількевич С. Міжнародний конгрес істориків-архівістів // Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР. 1960. № 6. С. 3-6.
202. Пількевич С.. Міжнародна конференція Круглого столу // Научно-информационный бюллетень АУ УССР. 1958. № 2. С. 55-60.
203. Плетньова Н. Радянське архівне будівництво на Чернігівщині // Третя республіканська конференція з архівознавства та спеціальних історичних дисциплін. Київ, 1968. Т. 1. С. 60-77.
204. Полегайлов О. Нове архівне джерело до біографії першодрукаря В.М. Гарабурди // Архіви України. 1986. № 4. С. 59-60.
205. Полієвктов Б., Супрун П. Організація архівної справи на Одещині // З історії архівного будівництва на Україні : Збірник. Харків, 1958. С. 77-84.
206. Полонська-Василенко Н. До історії архівів Києва (Зі спогадів) // Український історик. 1968. № 1-4. С. 90-91.
207. Порунова Т. Архівне будівництво на Луганщині // Архіви України. 1967. № 5. С. 38-46.
208. Приходько Л. Історіографія проблеми питань поняття «архівний фонд» у зарубіжному архівознавстві другої половини ХХ ст. // Архіви України. Вип. № 1. С. 26-42.

209. Путро А. И. Левобережная Украина в составе Российского государства во второй половине 18 в. Київ: Вища школа, 1988. 142 с.
210. Радянська енциклопедія історії України / [ред. кол.: А. Д. Скаба, Б. М. Бабій]. Київ, 1972. 576 с.
211. Радянські видання документальних матеріалів з історії України (1917-1968 рр.): Бібліогр. Показч. / Відп. Ред. І. О. Гуржій. [Упоряд.: Л. М. Гудзенко, М. Ф. Дмитрієнко, Т. М. Шелюх]. Київ: Наукова думка, 1970. 115 с.
212. Реєнт О. Лисенко О. «Історичні зошити» (огляд видань Інституту історії України НАНУ за останнє 10-річчя). Київ, 1997. 117 с.
213. Резнікова В. Організація архівної практики і практичних занять з архівознавства студентів-істориків у Держархіві Харківської області // Архіви України. 1983 № 4. С. 49-50.
214. Рівненський обласний державний архів. Путівник. Наукова думка. Київ, 1970.
215. Романова С. Н. Создание и развитие исторических архивов на Украине в XIX – начале XX вв.: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. ист. наук / Московский историко-архивный институт. Москва, 1987. 23 с.
216. Самошенко В. Н. Исторические архивы дореволюционной России : учеб. Пособие. Москва: МГИАИ, 1986. 246 с.
217. Самошенко В. Н. История архивного дела в дореволюционной России : уч. Пособие. Москва: Высшая школа, 1989. 214 с.
218. Санцевич А. Архівні документи в дослідженні сучасної історії Української РСР // Архіви України. 1973. № 6. С. 11-17.
219. Санцевич А. В. Джерелознавство з історії Української РСР післявоєнного періоду (1945-1970 рр.). Київ: Наукова думка. 1972. 204 с.
220. Санцевич А. В. Джерелознавство з історії Української РСР. 1917-1941 рр. Київ: Наукова думка. 1981. 206 с.
221. Санцевич А. В. Підвищувати науковий рівень путівників по фондах облдержархівів // Архіви України. 1975. № 3. С. 12-14.
222. Сарбей В. Очерки по методологии и историографии истории Украины (Период капитализма). Київ, 1989. 248 с.
223. Сварник І. Навчальна практика студентів у ЦДІА УРСР у м. Львові // Архіви України. 1982. № 1. С. 40-42.
224. Свиридова Л. Перебудова роботи по комплектуванню в Луганському облдержархіві // Архіви України. 1963. № 1. С. 25-27.
225. Селезнев М. С. Теория и методика советской археографии: уч. Пособие. Москва: ГАУ СССР, МГИАИ, 1974. 206 с.
226. Сергієнко Г. Перші радянські архівні установи на Україні // Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР. 1960. № 3(4). С. 9-18.
227. Симоненко І. М. Губернські вчені архівні комісії в Україні : історіографічний огляд і бібліографічний показчик. Київ: УТОПІК., 2003. 132 с.

228. Синельников Я. Комплектування державних архівів Волинської області документальними матеріалами // Науково-інформаційний бюлетень АУ УРСР. 1960. № 2. С. 28-30.
229. Синельников Я. Організація роботи по комплектуванню та експертизі цінності документальних матеріалів у Волинській області // Архіви України. 1962. № 5. С. 35-39.
230. Синельников Я. Радянське архівне будівництво на Волині (1939-1966 рр.) // Архіви України. 1967. № 3. С. 3-12.
231. Слободяник М. С. Теоретико-методологічні засади формування електронних бібліотек // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. 2002. С. 41-44. (Архіви – складова інформаційних ресурсів суспільства, Вип. 5).
232. Смолій В. А. Степанков В. С. Українська державна ідея XVII-XVIII століть: проблеми формування, еволюції, реалізації. Київ: Альтернативи, 1997. 367 с.
233. Срібняк І. Табірні архіви українського вояцтва (1914-1924 рр.) // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. 2000. Вип. II. С. 63-72.
234. Стан і перспективи розвитку археографії на Україні [Інтерв'ю з П.С.Соханем, В.О.Замлинським, В.М.Волковинським] // Український історичний журнал. 1989. № 8. С. 50.
235. Степанова А. Державний архів Кримської області // З історії архівного будівництва на Україні: збірник. Харків, 1958. С. 85-92.
236. Стрельский В. И. Методические указания к подготовке дипломных работ по отечественной и всеобщей истории для студентов исторического факультета. Київ, 1981. 20 с.
237. Стрельский В. И. Основы научно-исследовательской работы студентов : учеб. пособие для ист. фак. вузов. Київ, 1981. 151 с.
238. Стрельский В. И. Приемы исследовательской работы над документальными материалами архивов. Київ, 1974.
239. Стрельський В. І. Методика підготовки курсових і дипломних робіт з суспільних наук. Київ, 1961. 27 с.
240. Стрельський В. Нове в роботі кафедри архівознавства та допоміжних історичних дисциплін Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка // Архіви України. 1971. №5. С. 3-13.
241. Стрельський В.. Підготовка кадрів істориків-архівістів у нашій республіці // Архіви України. 1978. № 5. С. 54-57.
242. Стучевська Т., Кожарина Е. Архівне будівництво на Київщині // Третя республіканська наукова конференція з архівознавства та інших спеціальних історичних дисциплін. Київ: АУ УРСР, 1968. Т. 1. С. 43-59.
243. Сургай Г. И., Табачник Д. В. Кафедра архивоведения и специальных исторических дисциплин Киевского государственного университета // Археографический ежегодник за 1983 г. Москва, 1985. С. 174-177.

244. Таран Л. В. Провідні тенденції світової історіографії в ХХ ст. та проблеми кризи сучасної української історичної науки // Український історичний журнал. 1999. № 1. С. 85-91.
245. Тищенко О. До історії архівного будівництва Ровенської області // Архіви України. 1969. № 1. С. 8-15.
246. Ткаченко Н. М. Документи Богдана Хмельницького (1648 1657 гг.) // Вопросы истории. Москва, 1963. № 6. С. 131.
247. Удод О. Історія повсякденності: питання методології, історіографії та джерелознавства // Актуальні проблеми вітчизняної історії ХХ ст. Київ: Ін-т історії України, 2004. Т. 2. С. 286-313.
248. Українська архівна енциклопедія / [ред. кол.: Матяш І. Б., Войцехівська І. Н., Дубровіна Л. А.] Київ: Вид-во «Горобець», 2008. 881 с.
249. Українська Радянська Соціалістична Республіка. 1917 1967 рр.: бібліографічний покажчик літератури : библиография / М. П. Рудь. Київ: Наукова думка, 1969. 480 с.
250. Українські архівісти (ХІХ ХХ ст.) : Біобібліографічний довідник / [упор.: І. Б. Матяш, С. Л. Зворський, Л. Ф. Приходько та ін.]. Київ, 2007. 752 с.
251. Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні: у 3. Кн. : [навч. посібник для студ. вищих навч. закладів]. Київ: Либідь, 1994.
252. Фесуненко И. О комплектовании Государственного архивного фонда СССР кинодокументами и некоторых критериях их источниковедческого анализа // Вопросы архивоведения. 1962. № 4. С. 12-20.
253. Філоненко В. Наукова діяльність Таврійської наукової архівної комісії і Таврійського товариства історії, археології та етнографії (1887-1929 рр.) // Архіви України. 1967. № 1. С. 31-34.
254. Хомич І.М. Дослідження розвитку матеріально-технічної бази архівних установ в Україні у другій половині 1950-1980-х рр. // Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету, 2012, Вип. ХХХІV. С. 114-118.
255. Хрестоматія з архівознавства : навч. посіб. [для студ. іст. спец. ВНЗ] / [наук. Ред. І. Б. Матяш]. Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2003. 408 с.
256. Христова Н. М. Науково- довідковий апарат архівів та рукописних підрозділів бібліотек в Україні у 1920 1990 рр.: автореф. дис. на здобуття канд. іст. наук : 07.00.08. Київ, 1999. 19 с.
257. Чебаненко П. З історії партійного архіву Запорізького обкому КП України // Третя республіканська наукова конференція з архівознавства та інших спеціальних історичних дисциплін. Київ: АУ УРСР, 1968. Т. 1. Перша секція. Архівознавство. Київ, 1968. С. 78-85.
258. Шаталіна Є. П. Висвітлення питань історії громадянської війни на Україні в публікаціях журналу «Красный архив» // Український історичний журнал. 1972. № 9. С. 132-157.

259. Шевченко Ф. Місце та роль архівознавства серед інших спеціальних історичних дисциплін // Друга респ. наук. конф. з архівознавства та інших спец. істор. дисциплін. Секція 2-га. Київ, 1965. С. 5-22.
260. Шмидт С. О. Деятельность Археографической комиссии АН СССР и задачи развития археографии // Вестник АН СССР. 1984. № 10. С. 57-67.
261. Шохін Л. Маловідомі документи про діяльність М. В. Довнар-Запольського в галузі архівної справи // Архіви України. 1987. № 1. С. 68-70.
262. Щедрина Д.С. Источники опыта борьбы и создания (История создания и деятельности партийных архивов Украины). Київ: Политиздат Украины, 1987. 152 с.
263. Щедрина Д. З історії становлення і розвитку партійних архівів на Україні // Український історичний журнал. 1978. № 5. С. 45-52.
264. Яковенко Н. М. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. Київ: Генеза, 1997. 312 с.
265. Яковлев С. Подготовка архивистов в Киевском университете // Вопросы архивоведения. 1962. № 3. С. 62-65.
266. Яковлев С. О. Українська радянська археографія. Київ: Вид-во Київського університету, 1965. 176 с.
267. Grimsted Patricia Kennedy. The Ruthenian (Volhynian) Metrica: Polish Crown Chancery Records for Ukrainian Lands, 1569-1673 // Harvard Ukrainian Studies. 1990. Vol. 14, no. 3/4. P. 7-60.
268. Hunczak T. The Politics of Religion: The Union of Brest 1596 // Український історик. 1972. № 2 4. С. 97-106.
269. Mackiw T. Prince Mazepa: Hetman of Ukraine in contemporary English publications 1687 1709. Ukrainian Research and Information Institute, Inc., Chicago, 1967. 126 p.
270. Patricia Kennedy Grimsted. Archives and Manuscript Respositones in the USSR. Ukraina and Moldavia / Book 1. General Bibliography and Institutional Directory. Princeton. Princeton University Press. 1988. 1107 p.